

Seat No. : _____

AS-105

May-2016

B.A., Sem.-II

CC-112 : Sanskrit

[रघुवंशम्-सर्ग:-1 (कालिदासः)]

पञ्चमहाकाव्यानि

कृ, भू, अस् – धातु प्रयोगाः

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

सूचना : (1) જમણી બાજુએ દર્શાવેલ અંક પ્રશ્નોના પૂરા ગુણ દર્શાવે છે.

Instructions : Figure to the right indicate full marks.

(2) પ્રશ્ન-પત્રમાં જે પ્રશ્ન નંબર દર્શાવ્યો હોય તે જ પ્રશ્ન નંબર તમારી ઉત્તરવહીમાં દર્શાવો.

Write the same question number in the answer-book mentioned in the question paper.

1. (A) ટૂંકનોંધ લખો : (ગમે તે બે)

10

Write the short notes : (any two)

(1) રઘુવંશનું મંગલાચરણ.

Benediction stanza of રઘુવંશમ્ ।

(2) રઘુવંશના સન્દર્ભે કવિ કાલિદાસની વિનમ્રતા.

Kalidasa is humble poet as per રઘુવંશમ્ ।

(3) રઘુવંશીય રાજાઓનું મહિમાગાન.

The glory of the kings belonging to રઘુવંશમ્ ।

(4) કાલિદાસની શૈલી.

Style of Kalidasa.

(B) નીચેનામાંથી ગમે તે એક શ્લોકનો અનુવાદ કરો :

4

Translate any **one** of the following verses :

(1) વ્યૂઠોરસ્કો વૃષસ્કન્ધઃ શાલપાંશુર્મહાભુજઃ ।

આત્મકર્મક્ષમં દેહં ક્ષાત્રો ધર્મ ઇવાશ્રિતઃ ॥

(2) રેખામાત્રમપિ ક્ષુણ્ણાદામનોર્વર્ત્મનઃ પરમ્ ।

ન વ્યતીયુઃ પ્રજાસ્તસ્ય નિયન્તુર્નેમિવૃત્તયઃ ॥

2. (A) टूंकनूध लडुडु :

10

Write short note :

- (1) रघुवंशम् – शीर्षक/Title.
- (2) राजवी दडुडुतीनु वसिषुडलशुरडु डुरवलस.

Travel of Royal couple towards वसिषुड' s hermitage.

अथव/OR

डुनु वसिषुडे करेडुडु राजलनु सुवलगतवलधल अने राजलअे करेडुडु आतुडनुवलदुन वलशे नूध लडुडु.

Describe the welcome treatment of the king by डुनु वसिषुड: and the response of the king.

(B) नीयेनलडुडुथी गडे ते अेक शुकुनूडु अनुवलदु करे :

4

Translate any **one** of the following verses :

- (1) सुनुगुधगडुडुडीरनुधूषडेकं सुनुदडुडुसुथलतू ।
डुरलवृषुवुडुं डुडुडुवलहं वलदुडुडुदुरलवतलवलव ॥
- (2) गुरलडेषुवलतुडुवलसुषुडेषु डुडुडुडुडुडुनेषु डुडुडुडुडुडु ।
अडुडुडुडुः डुरतलगुहूणनुतलवधुडुडुनुडुडुडुडुडुडुः ॥

3. (A) डूंसडुडु आडुडुडुडु वलकलडुडुडुडुडु डुडुगुडु वलकलडुडु शूधुडीने डुडुडुडुडुडुडु डुडुडुडु : (गडे ते आडु)

8

Fill in the blanks with choosing appropriate option of the following : (any **eight**)

- (1) गुरुः उडुडुडुडुडु _____ । (करोतल, कुरुतः, कुर्वनुतल)
- (2) आवलं रलषुडुडुडुडुडुः _____ । (डुडुवलडुः, डुडुवलडु, डुडुवलवः)
- (3) उदुडुडुने डुडुषुडुडुडु _____ । (असुतल, सनुतल, सुडुः)
- (4) कृषलकलरलः कृषलडुडु _____ । (अकरोतु, अकुर्वनु, अकुरुतलडु)
- (5) सुर्वे डुरेकुषकलः _____ । (अडुडुडुडु, अडुडुडुः, अडुडुडुनु)
- (6) अहं धीरः _____ । (आसडुडु, आसीः, आसीतु)
- (7) तुवं घडुडुडु _____ । (अकरोः, अकुर्वु, अकुरुत)
- (8) वडुडु सुवकुषुडुडुडुडु _____ । (अकुर्वु, अकुडुडु, अकलरवडुडु)
- (9) डुडुडुडुनेन डुडुडुडुडुडुडुडुः _____ । (अडुडुडुडु, अडुडुडुनु, अडुडुडुः)
- (10) तू डुरलडुडुडु _____ । (डुडुडुडुः, डुडुडुडुनुतल, डुडुडुडुथ)

(B) नीचेनामांथी गभे ते छना टूंकभां जवाअ लओो :

6

Write answer briefly any **six** of the following :

(1) लट् लकार कया काणभां वपराय छे ?

For which tense लट् लकार is used ?

(2) $\sqrt{\text{अस्}}$ नो अर्थ लओो.

What is the meaning of $\sqrt{\text{अस्}}$?

(3) वाक्य कोने कडेवाय ?

Explain the meaning of a sentence.

(4) संस्कृत भाषाभां कुल केटलां भूतकाण छे ?

How many past tenses are there in Sanskrit language ?

(5) त्यस्तन नो अर्थ लओो.

What is the meaning of त्यस्तन ?

(6) वर्तमानकाण त्रीजो पुरुष बहुवचननो प्रत्यय लओो.

Write the suffix of present tense 3rd person plural.

(7) 'त्वं' पद अेकवचन छे के बहुवचन ?

'त्वं' is singular or plural ?

4. कवि माघना जवन विषयक माहित्ती आपी, शिशुपालवधम् मडाकाव्यनो कथासार लओो.

14

Give the information about life of poet माघ and write the summary of शिशुपालवधम् epic.

अथवा/OR

नैषधीयचरितम् मडाकाव्यनो कथासार टूंकभां वर्णवी, नैषधीयचरितम्नुं मडाकाव्य तरीके मूल्यांकन करो.

Write the summary of नैषधीयचरितम् and evaluate नैषधीयचरितम् as an epic.

5. (A) कौंसमांथी योग्य विकल्प पसंद करीने आदीजग्या पूरो :

8

Fill in the blanks by choosing appropriate option from bracket :

(1) कालिदासे _____ नाटकोनी रचना करी छे. (सात, अे, त्रश)

Kalidas creates _____ dramas. (seven, two, three)

(2) $\sqrt{\text{क्}}$ धातुनो अर्थ _____ छे. (करवुं, थवुं, डोवुं)

The meaning of $\sqrt{\text{क्}}$ is _____ (to do, to go, to be)

- (3) મહાકાવ્યમાં ઓછામાં ઓછા _____ સર્ગ હોવા જોઈએ. (પાંચ, આઠ, દસ)
There must be atleast _____ cantos in an epic. (five, eight, ten)
- (4) કિરાતાર્જુનીયમ્ ના રચયિતા _____ છે. (ભારવિ, શ્રીહર્ષ, માઘ)
_____ is the creator of કિરાતાર્જુનીયમ્ । (Bharvi, Shree Harsha, Magha)
- (5) _____ શબ્દથી કુમારસમ્ભવમ્ ની શરૂઆત થાય છે. (અસ્તિ, કશ્ચિત્, વાક્)
કુમારસમ્ભવમ્ starts with word _____. (અસ્તિ, કશ્ચિત્, વાક્)
- (6) વસિષ્ઠના પત્નીનું નામ _____ હતું. (અરુન્ધતી, ગર્ણી, અદિતિ)
_____ is the name of વસિષ્ઠ's wife. (Arundhati, Gargi, Aditi)
- (7) રઘુવંશી રાજાઓના રથની ગતિ _____ પર્યન્ત હતી. (પાતાળ, આકાશ, સ્વર્ગ)
The influence of the Raghuvanshi Kings had spread up to _____.
(below earth, sky, heavens)
- (8) _____ કાલિદાસસ્ય । (ઉપમા, ઉત્પ્રેક્ષા, વિભાવના)

(B) જોડકા જોડો :

6

Match the following :

(A)	(B)
(1) આરમ્ભસદૃશ:	(a) મયૂરસ્ય ધ્વનિ
(2) દિલીપ:	(b) પાર્વતીપરમેશ્વરૌ
(3) કેકા	(c) બુધોપમ:
(4) વન્દે	(d) ઉદય:
(5) સુદક્ષિણા	(e) વસિષ્ઠ:
(6) અથર્વનિધિ	(f) રાજમહિષી
